

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an . . . . . 160 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an . . . . . 80 „		
Pe un pătrar de an . . . . . 40 „		
Un număr . . . . . 3 Lei.		
Pentru străinătate pe un an . . . . . 260 Lei.		

PARTEA OFICIALĂ.

Notă oficială.

Nr. 3079 E. ex 1930.

Cătră On. Oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

Socoțile comunelor bisericesti pe anul 1929 în baza Art. 39 al statutului, au avut să treacă prin Consiliul și Adunarea parohială în primul trimestru al anului 1930.

Din tabloul prezentat de exactoratul diecezan se vede, că dela multe comune bisericesti n'au intrat aici socioțile pe anul trecut, cu toate că prin circularul ddo 29 Oct. 1929 Nr. 5455 E. ex 1929, trimis fiecărui Oficiu parohial, am arătat îndestul necesitatea înaintării socioților la timp, punând în vedere, ca dacă nu se vor înainta socioțile la data fixată în statut, vom fi siliți să aplicăm măsuri de rigoare în interesul bunului mers al administrației bisericesti.

Consiliul eparhial, bazat pe cele cuprinse în acest circular a decis, că dă pentru înaintarea socioților *un ultim termen* până la 1 Iulie 1930, iar dacă nici până la acest termen nu vor fi socioțile pe anul 1929 aici, conducătorilor neglijenți ai oficiilor parohiale respective, li-se va aplica pe calea ordinii o amendă de 500 (Cinci sute) Lei și afară de aceea, li-se pune în vedere, că vor urma măsuri de constrângere, cari o să atingă greu pe cei ce nu se supun disciplinei.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial ținută în 27 Maiu 1930.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

La „Ziua Eroilor“!

Un neam care după cuviință și datorie știe a-și cinsti pe morții săi, cu drept cuvânt putem spune că acel neam este sortit mărireii.

Istoria popoarelor civilizate, cari au știut a face din lăcașurile de vecinicie ale eroilor lor isvor de îndemnuri bune, de învioreare, ne dovedește acest fapt.

Eroii sunt exponentul unui popor, sufletul lui. Eroii noștrii sunt suflet din avântatul suflet al Neamului nostru, lumină din lumina noastră și iubire din pătimașa noastră dragoste, căci visul nostru milenar, închegarea noastră sub un singur steag, prin ei le-am isbândit.

Prin ei ni s'a *plinit scriptura* nizuințelor noastre, la „momentul” poporului nostru, epopeea ni s'a încheiat, deschizându-ni-se noi orizonturi.

Astăzi îi prășnuim din nou, pe aceia cari n'au avut norocul de a fi via băcurie a bucuriilor noastre. Au căzut privind de departe cu ochii profeticii ai minții lor pământul făgăduinței și al juruinelor unui neam întreg oropsit și împilat veacuri dearândul.

Precum Mântuitorul prin prisosul patimilor ne-a răscumpărat din besna morței, întocmai, acești sfinti mucenici cu sângele lor au pecetluit hrisovul dreptății noastre, câștigând o sfântă libertate pe care astăzi un întreg popor o respiră.

Gânduri tainice, duioase, ne duc până acolo în acele locuri de vecinică odihnă, de glorioasă amintire, unde au suferit martiriul acei ce nu-i putem uita și cari și-au câștigat în Pantheonul Neamului nostru perpetua nemurire.

În cimitire pline de splendoare ori prin vâlcelele ascunse și necunoscute ale munților și pretutindenii unde se află oase de eroi, ei își dorm somnul lor lin...

Dar, nu-i plângem; nu, căci ei trăesc precum și noi prin meritul lor trăim, ei cu sme-

rită pietate, cu dragoste neprihănită, plecăm genunchii noștrii, alături de crucile și mormintele lor reci, să aducem prinosul nostru de recunoștință adâncă, ne întărim sufletele, luând exemplul viu despre cum se împlinește datoria. Și după cum astăzi sărbătorim înălțarea la cer a Domnului, care ne-a adus mântuirea sufletească tot astfel prin tânguioase litanii și sfinte psalmodii, îi proslăvim și pe acei ce-au fost salvatorii neamului românesc.

Desigur că sufletele lor planează deasupra noastră, simțind împreună cu noi măreția acestei zile.

Cununa isbânzii lor li-se curvine; dela ei să învățăm ce este adevărata iertare, ce este idealul, ce este iubirea de patrie.

Cinste lor!

Dimitrie Anuțoiu
preot.

Adunarea eparhială

a Eparhiei ort. rom. a Caransebeșului perioada XX sesiunea IV. convocată la Caransebeș pe Dumineca Samaritencei, 18 Maiu 1930.

ȘEDINȚA II-a

Ținută la 18 Maiu 1930 orele 10 a. m.

Președinte: P. S. Sa D-I Episcop diecezan

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Notar: **George Olde.**

10. Se citește protocolul ședinței anterioare și se verifică.

11. Cererile de concedii ale membrilor Dr. Aurel Noovac, Dr. Nicolae Imbroane, Petru Savi, Dr. Valeriu Boleanțu, Constantin Diminescu, Constantin Dure, Dr. Vasile Loichița, Romulus Boidea, Terentiu Buhescu, Vizantie Murgu Caius Brediceanu și Dr. George Gârda.

Concediile cerute se acordă.

12. Se prezintă:

a) Raportul Consiliului eparhial în cauza vizitațiunii canonice făcută de Prea Sfinția Sa Episcopul diecezan la credincioșii noștri din Statul Jugoslav.

Se predă Comisiunii speciale.

b) Raportul Consiliului eparhial în cauza ieșirii din indiviziune cu privire la realitățile moștenite, respective ce se vor moșteni dela fericita în Domnul Silvia Drăgălina.

Se predă Comisiunii financiare.

13. Comisiunea verificatoare prin raportul său Ioan Murgu referă asupra alegerii deputatului preoțesc în cercul III. Zgribești.

La propunerea comisiunii:

Alegerea fiind în ordine și neatăcută prin protest, alesul Sabin Evițian se verifică.

14. Acelaș raportor referă asupra alegerii deputatului mirean în cercul IV Fațet.

La propunerea comisiunii:

Alegerea fiind în ordine și neatăcută prin protest, alesul Dr. Titu Popoviciu se verifică.

15. Acelaș raportor referă asupra alegerii deputatului preoțesc în cercul XV Bocșa-montană.

La propunerea comisiunii:

Alegerea fiind în ordine și neatăcută prin protest alesul Coriolan Zuiac se verifică.

16. Acelaș raportor referă asupra alegerii deputatului preoțesc în cercul electoral XII Sasca-montană.

La propunerea comisiunii:

Alegerea fiind în ordine și neatăcută prin protest alesul Ioan Oravițan se verifică.

17. Acelaș raportor referă asupra alegerii deputatului preoțesc în cercul electoral XVI Caransebeș.

La propunerea comisiunii:

Alegerea fiind în ordine și neatăcută prin protest alesul Dr. Petru Barbu se verifică.

18. Acelaș raportor referă asupra alegerii deputatului preoțesc în cercul electoral XVIII Mehadia.

La propunerea comisiunii:

Alegerea fiind în ordine și neatăcută prin protest alesul Constantin Dure se verifică.

19. Acelaș raportor referă asupra alegerii deputatului mirean în cercul electoral XVIII Mehadia.

La propunerea comisiunii:

Alegerea fiind în ordine și neatăcută prin protest alesul Vizantie Murgu se verifică.

20. Acelaș raportor referă asupra raportului Consiliului eparhial în cauza prelungirii mandatelor deputaților sinodali din cercul X Vârșet și XX Satul-nou.

Dispozițiunile Consiliului eparhial se iau cu aprobare la cunoștință.

21. Raportul comisiunii financiare, membrul Dr. Mihail Grosșianu referă asupra raportului general al Consiliului eparhial secția economică pe anul 1929.

Raportul fiind tipărit și distribuit membrilor, se consideră de cetit.

La propunerea comisiunii, adunarea eparhială aduce următorul concluz:

Raportul se ia la cunoștință și se alătură la protocol sub litera **D**.

Considerând că agendele secției economice s'au înmulțit în așa măsură, în cât un singur consilier referent la această secție nu le poate prevedea;

Considerând că și art. 137 din statutul pentru organizarea bisericii ort. rom. admite la fiecare secție câte doi consilieri-referenți salariați și considerând că la această secție au funcționat câțva timp și în trecut doi referenți;

Adunarea eparhială decretează de înființat al doilea post de consilier-referent, al secției economice și invită Consiliul eparhial să ia măsurile aferente ca retribuțiile cuvenite pentru acest post să fie luate în bugetul statului începând cu anul viitor.

22. Acelaș raportor referă asupra socoților fondului și fundațiilor diecezane pe anul 1929.

Comisiunea scontrând cassa și valorile, le-a aflat în consonanță cu registrele.

În ceea ce privește socoțele fondurilor și fundațiilor lor pe anul 1929,

Comisiunea după mai multe probe făcute constată, că contabilitatea este purtată cu conștiințozitate și exactitate.

Comisiunea aflând de justificate eroagațiunile propune, iar Adunarea eparhială decide:

Adunarea eparhială aprobă socoțele fondurilor și fundațiilor diecezane pe anul 1929.

23. Acelaș raportor prezintă proiectul de buget al eparhiei pe anul 1931.

Comisiunea propune, iar Adunarea eparhială decide:

Bugetul pe anul 1931 s'a aproabă cu venitele . . . . . 10,383.778 Lei și cu cheltueli . . . . . 10,383.778 „

24. Acelaș raportor referă asupra raportului Consiliului eparhial despre încassarea competențelor diecezene în anul 1929.

Comisiunea propune, iar adunarea eparhială decide:

Adunarea eparhială ia cu plăcere la cunoștință raportul despre încassarea integrală a competențelor diecezene.

25. Acelaș raportor referă asupra raportului Consiliului eparhial privitor la donațiunile mai însemnate primite de Eparhie în cursul anului 1929.

Intre marii donatori și binefăcători ai diecezei în 1929 se numără:

a) P. S. Sa Arhiepiscopul Filaret Musta, carele a pus bază unui fond în valoare de Lei 1,102.000 pentru stipendii.

b) Dr. Aurel Novac, membru al adunării eparhiale și notar public în Ciocova, și-a donat casa sa din Biserica-albă în valoare de 150.000 Dinari cu scopul de a servi de casă parohială și

c) preotul Ioanichie Neagoe, fost asesor consistorial, de prezent domiciliat în Timișoara, a donat suma de Lei 97.000 în efecte pentru augmentarea fundațiunii „Ioanichie Neagoe și a soției Sale Anastasia“.

Comisiunea propune iar adunarea eparhială decide:

Adunarea eparhială ia act cu mulțumită și recunoștință de darurile mărinimoase făcute de susnumiții donatori și exprimă P. S. Sale Arhiepiscopului Filaret Musta sentimentele sale de profundă grațitudine asemenea exprimă mulțumirile sale și mărinimoșilor donatori Dr. Aurel Novac și părintelui Ioanichie Neagoe.

Nr. 26 Acelaș raportor referă asupra raportului Consiliului eparhial în cauza asigurării edificilor respective a averii bisericesti contra incendiului.

Raportul se ia la cunoștință.

Nr. 27. Raportorul comisiunii financiare Eugen Sudreșan referă asupra raportului Consiliului eparhial, cu care se înaintează Bilanțul și Contul profit și pierdere a Bibliotecii și Tipografiei și Legăturii diecezene pe anul 1929.

Comisiunea propune iar adunarea eparhială decide:

Bilanțul și Contul profit și pierdere pro 1930 al Bibliotecii, Tipografiei și Legăturii diecezene se aprobă.

Nr. 28. Acelaș raportor prezintă Bilanțul și Contul profit și pierdere al Fabricii eparhiale de lumini pe anul 1929.

Comisiunea propune iar Adunarea eparhială decide:

Bilanțul și Contul profit și pierdere al Fabricii de lumini eparhiale pro 1929 se aprobă.

Nr. 29. Raportorul comisiunii speciale Dr. Petru Cornean referă asupra raportului Consiliului eparhial referitor la chestiunea fondului de pensuni și propune: „Adunarea eparhială aderează la principiile expuse în adresa P. S. Episcop înaintată înalt Prea Sfinției Sale Metropolitului și Consiliului metropolitan și ținând cont de principiile autonome și de organizația metropoliei noastre pentru biserică, care cuprinde în sine o mare răspundere pentru viitor, este o necesitate imperativă, ca această chestiune să se rezolve în mod unitar. În baza aceasta Adunarea eparhială roagă pe înalt Prea Sfinția

Sa Domnul Metropolit și Consistoriul Metropolitan pentru rezolvirea acestei chestiuni în interesul Bisericii după cum cer interesele sale vitale“.

Această hotărâre să se comunice telegrafice și celorlalte Consilii eparhiale.

După ce iau cuvânt la această discuțiune membrii Dr. Mihail Gropșian, Sabin Evuțian și Dr. Octavian Jucu, acest din urmă expunând și modalitatea pentru augmentarea fondului și după clarificările date de P. S. Sa, Adunarea eparhială decide că:

Aderează la principiile expuse de P. S. Sa și înaintate cu adresa sa I. P. S. Dlui Metropolit și Consistoriului Metropolitan și ținând cont de principiile autonome și organizația metropoliei noastre în chestiune vitală, pentru Biserică, care cuprinde în sine o mare răspundere pentru viitor, și în consecință decide a menține fondurile de pensune și ajutoare existente și declară, că este o necesitate imperativă, ca această chestiune să se rezolve în uniformitate, — pentru întreaga metropolie. În baza acestora adunarea eparhială roagă pe I. P. S. Sa Dl Metropolit și Ven. Consistor metropolitan, ca să intervină pentru rezolvirea acestei chestiuni în interesul Bisericii cum cer interesele sale vitale.

Această hotărâre să se comunice telegrafic și celorlalte consilii eparhiale.

Nr. 30 Raportorul comisiunii financiare Dr. Mihail Gropșian raportează, că comisiunea financiară cu ocaziunea reviderii socoșilor fondurilor și fundațiilor administrate de eparhie a constatat, că fondurile de pensune și ajutoare au crescut în anii din urmă cu sume destul de apreciable; pe de altă parte ajutoarele și pensiunile ce se dau văduvelor de preoți și orfanilor, precum și pensionarilor nu sunt în concordanță cu exigențele minimale ale timpului, comisiunea propune iar Adunarea decide:

Ajutoarele și pensiunile care să plătesc de prezent să se sporească cu 100% începând cu ziua de 1 Ianuarie 1930.

Achitarea lor se va face din fondurile de ajutoare și pensuni; întrucât acesta la un timp anumit nu ar suporta acest spor de 100% să se înscrie în Buget la fondul general administrativ.

Anunțându-se proxima ședință pe orele 5 p. m., ședința se ridică.

Președinte :

Notar :

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p. Gheorghe Olde m. p.

Substratul ideologiei bolșevice.

de : A. U. Doloveanu.

(Continuare)

*

După cum am menționat aiurea, măduva ideologiei bolșevice o constituie *filozofia materialistă* a lui Marx și Engels, un alter ego al lui Marx. Plăsmuitorul, promotorul concepției materialiste, nu este nici Marx nici Engels. Geneza filozofiei materialiste se adâncește în era precristină a filozofiei grecești. Concepătorul ei e *Democrit*

cu teoria atomilor și *Protagoras*, întrucâtva cu empirismul individual, cu alte cuvinte cu pragmatismul său, având de principiu axioma: omul este măsură tuturor lucrurilor. Sistemul filozofic materialist a celor de mai sus a fost *pur teoretic, național*; a fost numai un sistem de metafizică, vreau să zic, de interpretare a lumii și a existenței, adică, un fel de sistem cosmogenic și cosmologic.

Datorită spiritului practic, caracteristic iudeului, Marx a căutat latura *practică*, aplicarea lui și la fenomenele psihobiologice și sociale ale omenirii. Coborî astfel vechea concepție materialistă din sferele abstracțiunii la viața cotidiană.

Sistemul acesta deveni pentru Marx și discipolii săi un *disceu arbitrar* de interpretare a tuturor metamorfozelor din domeniul uman.

Reușește să formuleze o *psihologie și sociologie materialistă*, de asemenea o *filosofie a istoriei materialiste etc.*

Nici măcar modul de argumentare, — silogistica — nu este originală. Imprumută dialectica lui Hegel, coborându-o din regiunile unei ideatțiuni înalte la concepția materialistă așa după cum o remaniase el. Insuș Marx scrie: „Metoda mea dialectică este în fond nu numai deosebită de cea a lui Hegel, dar chiar diametral opusă. Pentru Hegel procesul gândirii, pe care sub numele de idee îl prefăce chiar într'un subiect de sine stătător, este demiurgul realului care formează numai apariția sa externă. *La mine invers, idealul nu este nimic altă decât materialul transformat în capul omului*“ *Metoda materialistă* este pentru Marx *singura metodă științifică*.

Dogma bolșevistă alias materialistă e la *antipodul* dogmei creștine, a spiritualismului forță, activ.

Șira doctrinei materialiste o formează răspunsul ce-l dă la întrebarea *ontologică*, adică asupra esenței existenței. Răspunsul e: *materia e miezul existenței*. La această întrebare se mai adaugă altele, cu răspunsurile: *mecanicism, pragmatism, ateism, determinism și depersonalizare*.

Materialismul. Fondul ultim și forța motrice — motric-mecanică — a existenței e materia. Orice manifestare e în funcție absolută și necesară de materie. Toate sunt simple procese fizice, corporale. Chiar și *spiritul* e considerat ca un *rezultat* al unei îndelungate evoluțiuni și combinații, hazardată din elemente chimice armonizate și organizate după regulile fizicii și mecanicii universale. De asemenea și conștiința, dimpreună cu toate facultățile rațiunii, sunt considerate de secrețiuni, epifenomene ale aceluiaș amalgam de elemente materiale. Dua-

lismul creștin: entitatea spirituală și materială e iluzie pentru materialistii bolșevici. Nu există pentru ei nimic *suprasensibil, necorporal. Totul e percipibil, sesizabil*, în fine, totul se reduce în ultima analiză la *materie*.

Mecanicismul. Conduși de logica lor atât de simplistă, vor căuta să nu devieze întru nimic dela formula lor. Dacă materia e baza existenței, materia lipsită de gând, lipsită de orice plan premeditat atunci e firesc ca ei să nu admită nici un fel de *teleologism, de finalism* în viața omenirii.

Felul în care e organizată și obladuită lumea; raportul de interdependență ce există între componentii cosmosului; legătura între părțile cari alcătuiesc „Totul“ așa cum se prezintă el, e condus *mecanic, automat*, de o *forță ocultă, oarbă, fără nici un fel precis*. Totul e așa, pentru că așa trebuie să fie; căci, altcum nu se putea să fie, dar fără vreun scop. Cosmosul și viața n'are nici un scop intrinsec. Bolșevicii sunt în convingerea, că „lumea nu este altceva decât o mare mașină în care diferitele ei părți componente se mișcă în mod mecanic“. *Religia și Dumnezeu sunt detronați*, în locul lor instaurează alt ceva: *religia științei empirice cu jetișul mașina*.

Sociologia materialistă cere crearea omului „*colectiv*“, a unui *hommunculus*, care se va mișca după un mecanism funcțional, suprimând orice urmă de *personalitate*. Bolșevismul intenționează nivelarea oricărei personalități în marele bloc al maselor pasive, impersonale, fără nici un fel de autonomie morală.

(Urmează).

Sfârșitul vieții temporale.

Gândiri reslețe, de preotul *Sinesiu Bistreanu*.

In loc de introducere: foștilor mei colegi.

Și fiindcă sunt bătrân, îndeplinind acuș șeptzeci și unu de ani de viață pământescă, cred și e mult probabil, că aceste „gândiri reslețe“ vor fi ultima mea scriere, și de aceea m'am hotărât s'o închin foștilor mei colegi cu cari la finea anului școlar 1879—1880 sfârșisem, cu succes, teologia din Caransebeș, condusă de mult conștiinciosul nostru fost director și actual Arhieru, P. S. Sa Dr. Filaret Musta.

Eram noi la despărțire cincisprezece înși; iar în intervalul acestor cincizeci de ani ce se împlinesc cu finea lui Iunie 1930, ne-or părăsit și s'or mutat la cele vecinice opt confrăți și anume: 1 *Lazăr Băleanu*, fost preot în orașelul *Dogneccea-Bocșei-montane*, care are meritul că a

dat creștere intelectuală la o familie numeroasă și a ținut cu demnitate la chemarea sa. 2. *Eliseiu Drăgălina*, fost preot în *Borlova-Caransebeșului*, a dus o viață activă, atât pe teren bisericesc-scolar, cât și național-economic, era un conștiințios preot și român. 3. *Nicolae Brinzeiu*, fost ajutor de preot în *Cornereva-Mehadieii*, reposat de moarte tragică încă la începutul misiunii. 4. *Mihai Diaconovici*, din *Bocșa-montană*, reposat de tiner și nepreoțit. 5. *Vasile Crașovan*, fost preot în *dieceza Aradului*, reposat după aproape 30 de ani de preoție. 6. *Petru Popovici* fost preot în *dieceza Aradului*, om cu educație distinsă, era însă o fire sensibilă și a reposat de tiner în urma unui morb contras în îndeplinirea misiunii. 7. *Ion Sirbu*, fost preot în *Rusca-Caransebeșului*, model de preot bătrân, cu familie numeroasă, istovit de calamitățile acestei vieți, reposat de bătrânețe. 8. *Ion Stoica*, fost ajutor de preot în *Ezerișul-Bocșei-montane*, debil de fizic n'a suportat multă vreme loviturile peripețiilor acestei vieți.

Acestor scumpi confrăți, și deosebi întru amintirea lor închin această lucrare a mea.

Până 'n clipita ce înșir aceste tremurătoare litere pe hârtie, mai suntem în viață încă șapte înși, toți slujitori ai sfântului altar și probabil meniți ai praznii întâlnirea noastră, a doua, și acum adecă după cinizeci de ani dela ieșirea din teologie și ca oameni cu o anumită chemare.

Acești șeptegenari suntem:

1. *Simeon Blajovan* preot în *Hodoșul-Lugojului*.
2. *Ilie Dabici*, fost preot în *Vlaicovăf*, acum în retragere.
3. *Ioachim Dabici*, preot în *Foroticul-Oraviței*
4. *Vasile Murgu* preot în *Ciclova-montană-Oraviței*.
5. *Petru Muntean*, preot în *Năidașul-Bisericeii-albe*.
6. *Nicolae Raichici*, preot în *Iancahida-Fugoslaviei*.
7. *Și subsemnatul*.

O modestă femeie, și ea fiică de preot, educată în frica de Dumnezeu, dedică Vouă și celor ce ne-or părăsit această ocazională poezie:

Preoți bătrâni.

*Preoți bătrâni din vremuri ce-au trecut,
Uitarea și mormântul îi acopere de mult.
Și dacă'n amintire la unii or remas,
Un vis te pare, din alte lumi un glas,*

*E glasul ce ne strigă în fuște să-i urmăm,
Trecutul lor de jertfe de tot să nu-l uităm;
Căci or slujit altarul, credința susținând,
Din calea datorinței nepotricnând nici când.*

*Chemarea le-a fost sfântă, menirea-apostolat,
Soartea-abnegațiune, iubirea singurul sfat,*

*În viața lor întregă de jertfe și nevoi
Ducând greul chemării c'adevărați eroi!*

*Când datoriq sfântă la luptă îi chema,
Preot-cu crucea'n frunte-turma'ș conducea...
Ei ne-au lăsat o lege curată și sublimă,
Prin jertfa lor ținut-au lumina cea divină.*

*Bisericița mică, din umilele sate,
A fost refugiul limbei . . . atât persecutate.
În predicare, ei nu foloseau-p'atunci-filosofo,
Doar' sfătuiau creștinii: cum trebuie să fie...*

*S'au dus modeștii-eroi ai luptelor de eri . . .
Ei, cari în viață aveau doar' lipsuri și dureri;
Rodul l'a lăsat nouă, cari liberi azi trăim,
Și rar, dacă vr'unul, de dânsii ne amintim.*

*Preoți din lumea nouă, preoți cu carte multă,
La vocea voastră turma și acum ascultă;
Dar nu vă prea nșelege, că-i prea fineți departe,
De turma voastră-adesea-o lume vă desparte.*

*Preoți cu carte multă, preoți din lumea nouă,
Nu-uitați moștenirea ce vi-a lăsat-o vouă
Acei preoți bătrâni, cu carte mai puțină:
În suflet să purtați iubirea cea divină.*

*Căci numai prin iubire menirea o'o impliniți,
Vă va iubi turma: dacă și voi o iubiți!
Christos Mântuitorul, lumea a biruit,
Că'n dragostea-i fără marginii: pe Sine s'a jertfit!*

(*Mărioara Sinesia*)

Vouă, șasa iubiți confrăți, înzestrați de Dumnezeu cu viață până'n present, și să nădăduim că probabil meniți a praznii și iubileul de cincizeci de ani, zic: Vouă Vă dorese sincer, viață și sănătate.

Numai Dumnezeu sfântul și voi înșivă știți, că în intervalul acestor cincizeci de ani: cu câte calamități, neajunsuri și decepții vă veți fi luptat, și deși oțeliți de atâtea lovituri ale vieții, totuși ca să vi se calmeze încât-va teama de moarte vă consacru această lucrare „sfârșitul vieții temporale“ încercând a vă convinge, că și acest pas decisiv, ce hotărât este să-l facem cât mai în grabă: nu e atât de înfricoșat.

(Continuare în N-rul viitor).

Cultură și bunăcreștere!

— pentru părinți —

Neuitata Regina Elisaveta a României vechi spune în „*Cugetările*“ sale: *O casă fără copii e ca un clopot fără limbă; sunetul care doarme ar fi poate frumos dacă ceva l-ar face să răsună* (p. 8). Și într'adevăr copiii sunt toată averea omului. Viitorul său e privit în viața copiilor, cari îi vor moșteni numele păstrându-l cu cinste și respect, ei îi vor moșteni averea cea agonisită cu trudă sporindu-o din ce în ce.

De aici grija deosebită pe care bunii părinți trebuie s'o aibe față de viitorul copiilor lor. Această grijă trebuie să fie cu atât mai mare, cu

cât suntem conștienți că noi românii alcătuim la un loc marea familie — patria românească —, în care s'au născut, trăit și înmormântat străbunii noștri și pe care ei au câștigat-o și apărât-o cu sângele și cu vitejia brațelor lor. Această patrie — familie — ni-a rămas nouă ca o scumpă comoară, de moștenire, pe care datori suntem a o păstra și spori, prin vrednicia și înțelepciunea noastră.

Viitorul neamului nostru se oglindește în sufletul copiilor noștri și precum se înstreinează o avere rămasă pe mâini nechibzuite, tot astfel se destramă și înstrăinează și un neam, un popor ori o țară dacă fii ei sunt neînțelepți și nevrednici.

În temeiul acestui fapt statul face atâtea mari sacrificii prin întreținerea a tot felul de școli în scopul răspândirii a cât mai multă lumină, mai multă cultură, care este cea mai puternică armă de apărare împotriva greutăților de tot felul și deci tot ea dă tăria și vloga unui popor, ea dăruiește înțelepciunea minții și încălzește inima bunilor fii ai patriei.

Tocmai despre această lumină, despre cultura precum și bunacrestere ce trebuie s'o capete omul încă din anii fragezi ai vieții sale, vom sta de vorbă aici.

Înainte însă de a vorbi despre aceasta, să facem o tristă constatare în rândurile copiilor de astăzi. Dela început ne acoperim fața văzând cum imoralitatea sub toate formele ei, a cuprins în ghiare pe tinerile vlăstare. Incepând dela cel mai mic, vom auzi înjurături dintre cele mai îngrozitoare, cântece rușinoase, jocuri nepermise, răutate, obrăsnicie și tot ce poate fi mai înjositor. În locul nevinovăției ce șade bine vrăstei copilărești, al cinstei și al adevărului, te resping apucăturile, demulțorii chiar criminale, gesturile de hoinărie sau vagabonzi.

Este adevărat, că-i tristă constatarea dar acesta-i adevărul. Doar zilnic ne este dat a auzi plângându-se sumedenie de părinți de pe urma purtării copiilor lor.

Dar să ne întrebăm, că oare vina tuturor acestor neajunsuri cine o poartă? Părinții! Și bine să luăm aminte căci iată de ce:

Se știe că sfânta biserică învață pe copil să se roage lui Dumnezeu, cum să se poarte, școala de asemenea pe lângă învățatură, deprinde pe copil la bune moravuri și spre tot ce poate fi nobil și înălțător.

Dar totuși noi cu tristețe vedem că copii fug și de școală și de biserică, îi auzim mintind, înjurând, furând etc. Dela cine învață ei atâtea blestămății, grave pentru ochii și urechile noastre.

Da, acolo la casa părintească mai este o școală unde mai are copilul încă vreo doi sau trei dascăli. Aceștia se batjocuresc cât mai murdar, se bat, vorbesc fără nici o sfială și respect despre câte toate lucruri rușinoase în auzul și văzul copiilor!

Ne dându-și seama părinții aceștia, despre rostul unei bunacresteri, truda preotului și aceea a învățătorului, de a lumina mintea și inima tineretului, rămâne zadarnică, căci ceea ce clădesc ei, se dărâmă la școala de acasă. Iată deci, de aci rezultă lipsa unei bunacresteri, unei educațiuni pe care este necesar ca copilul s'o capete în sânul familiei sale, care familie are o sfântă temelie zidită de însuși Creatorul: „Cresteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l stăpâniți pe el“. Sfântul Apostol Pavel zice: „Părinți, nu vă urgișiți pe fiii voștri întru mânie ci îi creșteți pe ei întru **învățătura și cercetarea lui Dumnezeu**“ (Efes. 6, 4).

Indreptarea trebuie să înceapă în familie și neapărat în viața fragedă, când încă în om nu este nimic schimbat. Atunci trebuie întipărit în el duhul credinței, al cinstei, al respectului față de părinți, de mai mari și față de semenii. Zadarnic vom încerca să mai facem ceva atunci, când sufletul s'a pângărit cu păcatele răului, când inima s'a întărit; atunci e prea târziu, căci nu va mai înțelege. Familia este temelie societății omenești. Dintr'o familie bună vor eși oameni buni, cinștiți, drepți și temători de Dumnezeu. Într'o familie bună învață copilul înțelegerea, unirea și dragostea de muncă.

Am amintit mai înainte despre credința în Dumnezeu, pe care trebuie s'o înfiltrăm în sufletul copiilor. Aceasta să ne fie prima grijă, căci experiența ne dovedește că învățătura religioasă este de cea mai mare însemnătate. Puțini sunt părinții cari își dau seama cât de importantă este o bună creștere împreună cu credința în Dumnezeu. Nu există pe lume nici o altă autoritate atară de Dumnezeu care să sădească mai puternic în ființa omului o mai bună rânduială a volii și a faptelor sale. Deaceia cea dintâi zestre ce trebuie s'o dea părinții copiilor lor, să fie creșterea religioasă, căci „averile se irosesc, frumusețea pierе, sănătatea se strică, dar cârma sufletului, cu nimic nu mai poate fi înlocuită. Singure puterile omenești nu ne sunt deajuns pentru lupta cu viața, pe când nădejdea în Dumnezeu este cel mai puternic curaj și sprijin.“

O bună creștere religioasă are și darul de a întări legătura dragostei fiești în sânul căminului părintesc.

Cu câtă duiosie nu ne aducem aminte de nevinovatele rugăciuni și bunele moravuri învățate acasă în anii copilăriei noastre. Toate celelalte se uită, luate de valurile vieții, se șterg cu vremea din mintea noastră, dar ceea ce ni-s'a sădit în suflet atunci, rămâne până la adânci bătrânețe.

Așadar din cele ce am văzut până aici înțelegem bine că o societate bună vom avea numai atunci, când copiii noștri cetățenii de mâine vor primi o solidă creștere religioasă.

Viața omului fără o credință, putem spune că este o viață stearpă, lipsită de orice farmec și frumusețe. Credinciosul va ști mai bine să înfrunte furtunile vieții, decât acel ce nu știe decât să desnădăjduiască.

Dacă este adevărat, că un om fără cultură este întocmai unui soldat fără sabie, unei țarine fără ploaie, sau unui car fără roate, tot așa este de adevărat că un om fără o bună creștere religioasă, este ca o corabie fără cârmaci pe care oarba întâmplare îl poate arunca oriunde.

Putem vedea că cele mai culte popoare sunt și cele mai religioase.

Spunându-vă acestea, cred că este o datorie sfântă, — în interesul nostru și al patriei noastre, — ca, cu toate sacrificiile să se asigure copiilor un viitor demn printr'o bună creștere creștinească în sânul Bisericii și al familiei și prin însușirea unei temeinice culturi. Prin aceasta i-am înarmat pentru viața de mâine și le-am dat toată bogăția necesară, căci după cum spune un însemnat Metropolit al bisericii noastre că: „*nu-i sărac cel ce n'are tată, ci cel ce n'are Dumnezeu și învățătură*“ . (A. Ivireanu).

D. Anuțoiu
preot.

ȘTIRI

Locale.

Prea Sfințitul nostru Episcop a binevoit să hirotonească întru preoți pe următorii candidați. *Silviu Mioc* pentru parohia *Cerua* și *Titu Crișciu* pentru parohia a doua din *Cliciova*.

Joi, la Înălțarea Domnului, s'a serbat zina *Eroilor*. În piața mare s'a celebrat un serviciu religios de un sobor de cinci preoți. De aci s'a făcut procesiunea la cimitirele presărate cu mormintele bravilor soldați. Seara pe străzile frumos iluminate, s'a făcut retragere cu torțe.

În Vila Dobosan din Băile Erculane se închiriază preoților camere în luna Iunie cu reducere de 50% dela tariful în vigoare.

Mulțumită publică. În numele dreptcredincioșilor creștini din parohia Zervești dau expresiune sentimentelor noastre de profundă mulțumită Prea Venerabilului Consiliu Central Bisericesc din București și D-lui Vasile Loichita, profesor universitar la Cernăuți, pentru mărinimosul dar primit pe seama bisericii noastre, cuprinzând 7 cărți valoroase bisericești. Zervești, la 17 Mai 1930. Ioan Jucos, preot. ort. român.

Publicațiune de licitație.

Pe baza încuviințării Venerabilului Consiliu eparhial ddo 29 Aprilie 1930, No 2548 E. ex: 1930, se descrie licitație minuendă publică, cu oferte închise și verbal, pe ziua de 8 Iunie 1930, la ora 16 (4 oare p. m.) în localul primăriei comunale.

Construirea mobilierului bisericii ortodoxe române din Fizegiu.

Concurenții vor depune, ca vadiu 10% din prețul lucrului, în bani gata, ori hârtii de valoare acceptabile.

Antreprenorul are să solvească arhitectului, d. Constantin Purcariu din Logoj, 2000 lei pentru facerea planului și a devizului. Această sumă, antreprenorul o va solvi consiliului parohial și acesta va da o arhitectului, carele a făcut planul și devizul.

Antreprenorul are să dovedească, că e cetățean român și are cvalificația recerută.

Comuna bisericească nu va plăti spese de drum, cu ocaziunea licitațiunii. Comuna bisericească își rezervă dreptul — fără considerare la rezultatul licitației — să dea lucrarea acelui antreprenor, în care va avea mai multă încredere.

Spesele cu contractul și timbrele, le supoartă antreprenorul, asemenea și spesele colaudării lucrului.

Contractul pentru antreprenor devine obligator, îndată după semnare, iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea lui din partea Venerabilului Consiliu eparhial din Caransebeș.

Fizegiu, 6 Aprilie 1930

Victor C. Scio pone
paroh ort. rom. preș. cons. paroh.

Ion Crăciunel
notar. cons. paroh.

Judecătoria Teregova inst. c. f.

Nr. 686/1930. c. f.

Extract din publicațiune de licitație.

În cauza urmăritorului Ioan Saal domiciliat în Teregova contra urmăritului Gheorghe Ienașigă la cererea creditorului Banca Poporală, Judecătoria Teregova ordonă licitațiunea în baza art. 176 și 186 din Legea LX. din 1881, asupra părții a lui Gheorghe Ianoșiga de 1/4 parte din imobilele în c. f. a comunei Teregova No. pag. 4432 din Intravilanul de 118 stj. p. în preț de strigare de 1000 Lei apoi 1/2 parte din Intravilanul de 119 stj. p. cuprins în c. f. No. 3589 în preți de strigare de 1000 Lei, în fine 1/4 parte adevăcă partea urmăritului din parcela Micota de 800 stj. p. cuprins în c. f. 3447 în preți de strigare de 1200 Lei pentru încasarea creanței de 4140 Lei — bani capital interese de 5% dela Mai 1927 spese de proces și de executare de 1211 Lei apoi 2850 Lei fixate până acum spese de 432 Lei bani fixate acum pentru încasarea creanței de 4500 Lei — bani capital și accesorii a Băncii Poporale contra cumpărătorului întârziat Ioan Saal domiciliat în Teregova și pe spesele acestuia care la licitație ca licitant nu va putea lua

parte și care va răspunde o eventuală diferență de preț.

Fixează termenul pentru ținerea licitațiunii pe ziua de **10 Iunie 1930 ora 10 în biroul cărții fondurare Teregova.**

În baza art. 150, Legea LX. din 1881, condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Imobilul supus la licitație nu poate fi vândut cu un preț mai mic de douătreimi din prețul de strigare.

2. Cei cari voiesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție de 10%, din prețul strigării în numerar sau în efecte de cauție, socotite pe cursul fixat în art. LX. 1881, ori să predeie, aceluiaș delegat chitanța de depozitare judecătorească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație.

Teregova la 8 Aprilie 1930.

A. Comoroșan m. p. jud. **Ioan Bica** m. p. dir. cf.

pentru conformitate:

Bica dir. cf.

Publicațiune.

Subsemnatul fac cunoscut că am cumpărat casa și restaurantul succesorilor Iuliu Mimler din Caransebeș (Teuș) și prin aceasta cale provoc pe toți creditorii să-mi anunțe în termen de 8 zile pretențiunile lor, căci după expirarea acestui termen nu mai i-au nici o răspundere, pentru eventualele datorii ale susmenționaților.

Caransebeș, la 31 Maiu 1930.

Gheorghe Sigismund Wackerle.

Casa No. 328 vis-à-vis de biserica catedrală, 4 cam., coridor închis, baie etc. curte cu flori, grădină, să vinde din mână liberă. Informațiuni dă **Petru Lepa.**

Corpul Portăreilor Tribunalului Caransebeș.

Nr. 14 Port. 1930.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma decisului Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 909/1928 efectuindu-se execuțiunea la 10 Ianuarie 1930 în favorul urmăritorului Dimitrie Cârpan din Caransebeș reprez. prin avocatul Dr. Gheorghe Băican domiciliat în Caransebeș pentru suma de 1650 Lei — bani capital și acces. mobilele sechestrate și supraseduate cari s'au prețuit în 4800 Lei — bani și anume: una cocie cu osii de fier, una mașină de cusut uzată, un dulap înalt cu furnier, un dulap scund cu trei fiocuri. se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 551/1930 G. pentru încasarea creanței de 1650 Lei — bani capital cu 10% interese din 10 Februarie 1928 și spesele de 1780 Lei — bani staverite până în prezent se fixează termenul de licitație **pe ziua de 4 Iunie 1930 la orele 10 a. m. în comuna Caransebeșul-nou la locuința urmăritului** și toți aceia, cari au voie a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sechestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației, în baza art. 120 a legii LX. din 1881, deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 12 Maiu 1930.

Șef-portărel, **M. Guran**

Corpul Portăreilor, Tribunalul Caransebeș.

Nr. 236 Port. 1930.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma decisului Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 1374/1930 efectuindu-se execuțiunea la 5 Maiu 1930 în favorul urmăritoarei Comuna Bisericească rom. cath. din Caransebeș reprez. prin avocatul Dr. Emerich Lukács domiciliat în Caransebeș pentru suma de 10.000 Lei — bani capital și acces. mobilele sechestrate și supraseduate cari s'au prețuit în 8012 Lei — bani și anume: diferite mobile și mărfuri de prăvălie se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 2800/1930 G. pentru încasarea creanței de 10.000 Lei — bani capital cu 15% interese din 1 Martie 1930 și spesele de 3682 Lei — bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație **pe ziua de 7 Iunie 1930 la orele 2 p. m. în comuna Caransebeș la locuința urmăritei** și toți aceia, cari au voie a cumpăra, sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sechestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației în baza art. 120 a legii LX. din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora. Caransebeș, la 22 Maiu 1930.

Portărel, **M. Guran.**

Aviz!

Primesc spre executare în culori de ulei tot felul de lucrări de artă bisericească ș. a. ripize, prâsnicare, steaguri, mormântul Domnului și tot felul de obiecte bisericești.

Prof. Cornel G. Otonoga
pictor

4 Caransebeș, Str. Ghefăriei 4.

Iosif Schaub

Tinichigiu de lux și de zidiri, se angajează la tot felul de lucrări și anume: facerea de turnuri noi, de cruci noi precum și aurirea lor, facerea acoperișurilor noi, facerea parafulegerilor după regulile tehnice; vopsirea turnurilor, acoperișurilor cu farba „Bessemmer“, cea mai bună farbă, ce apără
3
contra ruginei.

Adresa: Lugoj, Str. Nedelco 35.